

a zömök emberre néztem. Éppen összegyűrte a második föliát és nyúlt a szemetes felé. Arcán mintha mosolyt láttam volna átfutni, de lehet, hogy tévedtem.

– Befelé – mondta ekkor a hang és mozdulatlanul merevedve figyelni kezdtem. Fülemből eltűntek a fülszajai és csak egy tompa, lassan hullámzó zúgás töltötte be, mint amikor cseng az ember füle, de ez nem volt kellemetlen. Olyan volt, mint egy lassú hullámverés a tengerparton. Szemet lehunytam és a gyorsan mozgó vörös karikák mozgása szép lassan elpihent. Csak nem fogok elaludni – gondoltam, de nem voltam álmos. Lassan megjelent előttem a zömök ember arca. Ráncai kisimultak, petyhüdt redői az állán és a szeme alatt kifeszültek. Mosolygott.

– Hagyd – mondta ekkor a hang és én hagytam. Mintha lebegtem volna egy tó vizén, vagy a vízben, amely olyan selymes volt, hogy csak lágy simogatását éreztem. Valószínűleg elaludhattam. Arra ébredtem, hogy valaki meglök. Hirtelen fölrezzentem, de senkit sem láttam magam mellett. A zömök ember könyvébe merülve olvasott, az öregasszony még mindig a történetét mesélte és a vókmen még mindig ugyanazt a ritmust verte.

A Balaton hatalmas kéksége világított be az ablakon. A vonat fékezett. Lassan szedelőzködni kezdtem. Levettem a táskámat és a zömök emberre pillantottam. Mosolyogva bölintott. Olyan volt a mosolya, mint a szellő, amely éppen csak érinti a tó felszínét és már száll is tovább.

– További jó utat – mondtam, de már meg is bántam, hogy ennyit beszéltem.

Ahogy lassan ballagtam a kihalt parton még mindig az utazáson járt az eszem. Ekkor ismét megszólalt a hang:

– Tenyereimen.

A sirály vijjogva csapott le a tóra. A nyárfa leveleket csapatostul söpörte a szél és a vonat füttye lassan beleveszett a hullámverés monoton zajába.

1999. január

BULÁNYI GYÖRGY

ÖRÖKSÉG A CSALÁD...

00. A SZEMÉLY MÉLTÓSÁGA

Az összes tapasztalható létezők közül kizárólag az emberi faj egyedeit mondjuk személynek. E szóval fejezzük ki az emberi fajhoz tartozó egyedek mindegyikének a méltóságát. Ez a méltóság abban áll, hogy az emberi egyed öntudattal, szabadsággal és erkölcsi felelősséggel rendelkezik. Míg a többi fajok egyedei öntudat, szabadság és erkölcsi felelősség nélkül és csupán a Teremtőtől beléjük írt ösztönöktől vezérelve élik életüket, addig az ember tudatában van annak, hogy szabadon kell követnie lelkiismeretének hangját. A lelkiismeretéből tudja, hogy fájának kivétel nélkül minden tagja

ugyanazzal a személyi méltósággal rendelkezik, mint önmaga. Ennek a kollektív tudásunknak megfogalmazója az aranszabály, mely a jézusi tanításban így hangzik: "Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük..." (Mt 7,12). Ez a szabály - egy szóval: a szeretet Istentől természetünkbe írt felszólítása - Jézusnál nem ismer kivételt: "Szeressétek ellenségeiteket..., legyetek tökéletesek, mint ahogy mennyei Atyátok tökéletes" (Mt 5, 43.48). Az emberi személy méltóságának végső okát a Teremtés könyve fogalmazza meg:

Megteremtette Isten

az embert a maga képmására.

Isten képmására teremtette,

férfivá és nővé teremtette" (Ter 1,27).

Személyi méltóságunk végső oka tehát istenképiségünk. Ebből a személyi méltóságunkból következik, hogy Isten szövetségre kíván lépni kivétel nélkül minden emberrel arra, hogy megvalósuljon a teremtő Isten terve, melyet Jézus Isten Országának nevezett. Személyi méltóságunk ennek következtében ezt az Istentől kapott feladatot ruházza ránk: "Keressétek Isten Országát..." (Mt 6,33). Az aranszabály alapján felépíteni Isten Országát, más szóval: a szeretet civilizációját - ebben áll az ember személyi méltósága. Embertársaink személyi méltóságának tiszteltben tartásában valósul meg az emberi faj egyedeinek személyi méltósága. Személyi méltóságunk az Isten akarata következtében - tény. Ezt a tényt tiszteletben tartani - feladatunk. A személyi méltóság tehát egyfelől tény, másfelől feladat.

001 - Az életet ajándéknak, tehernek feladatnak, fátumnak éli-e meg? Miért?

Életünket kéretlenül kapjuk. Fátumnak, végzetnek is mondhatjuk tehát, mert nem lehet senkit sem megkérdezni, hogy akar-e létbe kerülni, vagy sem. A fentiekből következően az élet mindannyiunk számára feladat is. Az öntudatos, mert emberi élet mindenképpen örömök és bajok forrása. Hol inkább terhesnek, hol inkább örvendetesnek éljük meg létezésünket. Lelkiismeretünk arról tudósít, hogy az életet vállalnunk kell, annak feladata elől meg nem szaladhatunk; s másoknak sem nyújthatunk segítséget ehhez a megszaladáshoz. Nem ölhetjük meg tehát magunkat, hogy ezáltal ledobjuk terhünket. Nem ölhetünk meg senki mást sem azért, hogy megszabadítsuk őt az élet terhetől. Lelkiismeretünk elvetendőnek állítja az öngyilkosságot is, a pozitív euthanáziát is. Az Isten vele kötött szövetségét átélő ember pedig Isten ajándékának éli meg az életet, mert az élet lehetőséget kínál fel neki, hogy közreműködjen Isten embert boldogító tervének megvalósításában. Személyi méltóságunk tényének és feladatának tudatosítása révén az emberi életet, a velejáró összes teher ellenére is, Isten kezéből jövő és ajándékba kapott nagy lehetőségként éljük meg.

- Az emberélet értékessége és veszélyeztetettsége hogyan jelenik meg a család életében?

Isten férfinak és nőnek teremtette meg az embert. Férfi és nő életközössége teszi Isten akarta révén lehetségessé az emberi faj fennmaradását. A férfi és nő egyesüléséből megszülető gyermek a fenti életközösségen belül válik alkalmassá arra, hogy kibontakozzék öntudata, szabadsága és lelkiismerete. Férfi és nő, s ezek gyermekei formálják meg a családot. A család az emberi személy méltósága kibontakozásának - a ténynek és a feladatnak - Isten akarta alapvető feltétele. Mind az a pozitívum és negatívum, amely a létezéssel, az emberi létezéssel is, együtt jár, alapvetően a család ölében belül jelenik meg számunkra, hiszen családon belül éljük meg a legintenzívebben a magunk és egymás életének terheit és örömeit. Annak következtében van ez így, mert bár a szeretetünkől senkit sem zárhatunk ki, mégis van a szeretetnek rendje, mely elsősorban házastársunkért és gyermekeinkért tesz felelőssé minket. A szeretet arra szólít fel minket, hogy segítsünk embertársaink terhein. Ennek a segítségnek alapvetően a családban kell megtörténnie. Minden családon túli egyednek vagy emberi társulásnak a feladata etekintetben csak másodlagos.

- az emberélet és a személylé alakulás összefüggése, fontossága

Az emberi élet - alapérték, mert annak fenntartása nélkül nem valósulhat meg Isten terve: az a terv, hogy a maga szentháromsági életének mintájára megvalósuljon a szeretet civilizációjának mondott ország, az Isten Ország. A megszülető emberi élet elpusztul anélkül az intenzív gondoskodás nélkül, amelyet Isten terve szerint férfi és nő életszövetsége, s az ebből kinövő család hivatott biztosítani. Ha ez a gondoskodás nem eléggé intenzív, akkor a megszülető élet személyi méltósága - tényként és feladatként - fogyatékos lesz. A fogyatékos személynek is van méltósága, amelyet tiszteletben kell tartanunk, bár a fogyatékos személyek, önmaguk és környezetük számára egyaránt, növelik az élet terheit.

- az ember istenképmassága hogyan jelenik meg az emberi kapcsolatokban, - a házasság, mint Isten által alapított egység, szeretet-szövetség, élet és szeretet-áram folyamatossága

Az ember személyi méltósága, mint feladat - elsősorban abban áll, hogy létrejöjjön az a házasság, amely modellje, mintája a társadalom egésze számára mondott isteni tervnek. Elsősorban a családon belül kell megvalósítanunk a szeretetcivilizációt. A jézusi tanítás alapján ez a szeretetrend három alapmagatartásban nyilvánul meg. Az első: elutasítva mindenféle uralkodást (-archiát és -krátiát) a család minden tagját szolgálni akarjuk: a férfi a nőt, a nő a férfit, apa és anya a gyermeket, hogy azután ennek következtében a gyermek is mihamarabb abban lássa örömét, hogy segíthet abban, amiben tud, szüleinek, kisebb vagy nagyobb testvéreinek. Az Isten

Országának ez a legelső alapmagatartása: a mindenkit szolgálni akarás, a pán-dúlia.

A második alapmagatartás: a kiváltságkergetés elutasítása. Ez abban nyilvánul meg, hogy legyőzzük az önzés istentelen, emberalatti, emberhez nem méltó ördögét, s osztozásra törekedünk. Megosztjuk a többiekkel azt, amink van. Rájövünk arra, hogy nem a vevésben, hanem az adásban áll a boldogságunk. "Nagyobb boldogság adni, mint kapni" - mondta Jézus (ApCsel 20,35). Isten Ország. A világ, amelyben attól vagyunk boldogok, hogy adunk és kapunk. Nem attól, hogy kiváltságokat biztosítunk a magunk számára. A harmadik alapmagatartás: mindennemű erőszakot elutasítva keressük a felmerülő konfliktusokban a békességetermelés útjait. A szolgálat, az adás és a szelídség jézusi eszményei biztosítják, hogy az Isten akarata szerinti házasság és család az emberi társadalom szilárd alapegységévé alakuljon, amelyet az Istenből való szeretet folyamatos áramlása épít és tart fenn a család tagjai között. Ez a szilárd egység lesz a legnagyobb segítség és ösztönzés a majdan új családot alapító gyermekek számára, hogy maguk is ilyen családok valósításában lássák emberi személyi méltóságuk kibontakoztatását.

- hogyan juthat el üzenetként, örömhírként minden emberhez

Önerejében juthat el. A szó mindig kevesebb, mint a példa: Jó bornak nem kell cégér. Ez nem jelenti azt, hogy az örömhírt nem kell hirdetni. De Isten országában minden hirdetés csak üres reklámfogás, ha nincs mögötte a megmutatható, a látható példa.

002 - az élet veszélyeztetettsége és a személyi méltóság fenyegetettségének a tapasztalata hogyan jelenik meg a családban

Mindkettő alapvetően a családban jelenik meg, hiszen senki más nem szembesül olyan közvetlenül és olyan intenzíven az emberi személyt érintő veszéllyel és fenyegetettséggel, mint a családtagok. Ha bármi bajunk támad, azt családunk tagjaival közöljük, családunk tagjai észlelik. Segítséget is elsősorban azoktól várunk. Nagy baj, ha a fenyegetettség a családtagok részéről ér bennünket, hiszen a dolgok Isten akarta rendje, hogy legkevésbé a családtagok fenyegezzenek minket.

- a sérült élet és az emberi méltóság - és a család funkciója

Mindenfajta élettel, az emberalatti élettel is, együtt jár a sérülés, és a maradandó sérülés lehetősége. A személyi méltóság elve azt kívánja tőlünk, hogy sérült embertársunkat ugyanúgy becsüljük, mint az egészségest. A család elsődleges felelőségéből következően, a családtagok személyi méltóságából folyó feladat, hogy a sérült embernek megadjuk azt, amit a nem sérültnek is megadunk, bár a sérült ember nem képes azokra a viszontszolgálatokra, amelyekre az egészséges képes.

003 - az egyháziak, az egyházi közösségek, az egyházi tanítástól várt segítség

Az egyházi tanítás segítése abban áll, hogy eszmei eligazítást ad a személyi méltóság elveinek kifejtésében. Az egyházi közösségek e tanítás alapján gyakorlatba viszik át ezt a tanítást. A kisközösségeknek a szerepe ebben elsődleges, mert kicsinységük következtében elsősorban az ő gondoskodási mezőjükben észlelhető az a baj, amelyben a családoknak segítségére siethetnek. Az egyházközség már csak úgy tud tudomást venni a bajról, ha egy segítő, karitatív szolgáló szervének tudomására jut a segítségre szorultság. A kisközösség tagjai pedig rendszeresen találkoznak, s e találkozások során közölhető az a baj, amely az egyes családokban megjelenik. Ha az egyháziak a papokat jelentik, akkor ők azok, akiknek feladata ezt a segítő szolgálatot egyházközségük - esetleg egyházmegyéjük vagy országuk területén megszervezni és működtetni.

004 - a társadalom és a személyi méltóság

A társadalmat, egy adott ország vagy az országok összességének társadalmát - az emberi egyedek összessége adja. A társadalom erkölcsi szintje azonos a társadalmat alkotó emberek erkölcsi szintjének középértékével. A társadalom ennek folytán oly mértékben segít mindabban, ami feladatként következik az ember személyi méltóságából, amilyen nagyságú a fenti középérték. Ennek következtében az emberi sérülés és veszélyeztettsége orvoslására a civilszervezetek is hivatottak. S hivatottak a társadalom akaratóból, a választópolgárok bizalmából megszülető kormányok is, helyi szinten pedig az önkormányzatok.

Az Isten országa oly mértékben valósul, ahogyan az egyedekben, s az ezekből álló családokban, egyházi alakulatokban, civilszervezetekben, önkormányzatokban és kormányban tudatosul az ember személyi méltósága, mint tény és mint feladat.

01. INDIVIDUALIZMUS ÉS CSALÁD

Az individualizmus - a magam, az én családom, az én csoportom személyi méltóságának túlhangsúlyozását jelenti. Aki individualista, az tudatában van a maga személyi méltóságának, de nincsne tudatában a többi ember személyi méltóságának. A személyi méltóság - mint tény, megtalálható benne. A személyi méltóság - mint feladat hiányzik belőle. Ez az individualizmus azonos az önzéssel, amely lehet egyéni önzés, s ebben az esetben családon belül sérti a család többi tagjainak személyi méltóságát; de lehet családi individualizmus, amely a családon kívüliek személyi méltóságát veszi kevésbé vagy semmibe. Mind a két fajta individualizmus kárt okoz az emberi személynek, mely csak akkor teljesedhet ki, ha nem hangsúlyozza túl a maga személyi méltóságát, azaz ha a személyi méltóság tényét és feladatát is a magáénak tudja.

011 - mi a "világ terve". látásmódja a családról? Mi ennek az oka?

A "világ" ebben az esetben azoknak az embereknek az összességét jelenti, akik nem teszik magukévá a fentiekben körvonalazott jézusi tanítást, örökséget, hanem egyéb tanításoktól, pl. az individualizmustól meghatározottan akarják élni életüket. Ezeknek az embereknek terve, látásmódja végzetes a családra nézve. Az individualista csak magára gondol. Ennek következtében ki van téve annak a kísértésnek, hogy meg sem házasodik. Ha mégis megházasodik, nem vállal gyermeket. Ha mégis vállal, csak egyet vállal - az ezzel együtt járható összes negatív következményekkel együtt. Ez a terv és látásmód életellenes. Hadat üzen Isten tervének, amely arra épül, hogy az élet legyen. Az individualista az élet pusztítója Ennek végső oka, hogy szabadságot kaptunk Istentől, amelyet az élet továbbadása ellen is fordíthatunk. Közvetlen oka sokféle lehet: az individualista személyt a korai gyermekévektől fogva ért hatások összességének következtében jut el oda, hogy nem érdemes életét a szeretet szolgálatába állítania. Pl. szülei rossz házasságban éltek, elváltak és édesanyja iránta tanúsított magatartása kifejlesztette benne az önközpontúságot, a hajlamot az önzésre.

012 - hogyan hat az individualizmus a családi életre? - negatív és pozitív hatások (pl. nagyobb felelősség)

Minden túlhangsúlyozásnak vannak pozitív részhatásai.

Ha egy családon belül valaki kivonja magát a közteherviselés alól, a felszabaduló energiákat nemcsak rosszra, semmittevésre használhatja, hanem valamilyen pozitív tevékenységre is. Pl. elhanyagolva a mondott közteherviselést, nagyobb energiákat fordíthat szakmájára, tanulásra, érvényesülésre pályáján. De ez csak részben s nem az emberi személyiség kibontakozásának teljességét illetve bizonyul pozitívnak. A pozitívum mellett megjelenik negatívumként, hogy rossz férj, rossz feleség, rossz apa, rossz anya lesz belőle, amittől károsodik a család minden tagja, ő maga is. A család nem tud "szerepet civilizációvá" alakulni, már pedig az ember legmélyebb igénye, hogy adjon és kapjon, és csak így alakul Isten képére és hasonlatosságára. Ennek híján boldogtalanná lesz, mert életét nem rendeltetés szerűen használja. Nem arra, amire Istentől kapta. Az individualista szenvedni fog attól, hogy nem szeret másokat és nem szeretik őt sem.

013 - az egyéni és csoportos magány, elszigetelődés okai, következményei a családi életre (fájdalmak, féltelmek pszichológiai és antropológiai szempontból)

Az individualista személy magányossá válik a családon belül. Az individualista család magányossá válik a társadalmon belül. Oka nyilvánvaló: ha nem szolgál, ha nem adok és csak kapni akarok, ha nem törekszem a szelídségre, akkor elszigetelődöm. Ez akkora baj az

emberi személy életében, amelyet nem kárpótolhat semmiféle pozitív részhatás: érvényesülés a pályán, stb. Az elszigetelődés ellentétben áll a társaslénynek megteremtett ember igényeivel. Ha állandósul ez az elszigetelődés, akkor a nyomában járó boldogtalanság kóros formákat is ölthet. Testi és lelki betegségeket eredményezhet, amin csak a megtérés segíthet. A megtérés visszafordulást jelent az élet rendeltetésszerű használatához. E megtérés előmozdítása sa alapvető feladata minden Istenhez igazodni akaró embernek; az előmozdítás következik személyi méltóságunkból, amelyet - mint láttuk - feladatnak is kell tekintenünk, s nem pusztán Istentől kapott statikus ténynek.

014 - az individualizálódás fő jegyei a párválasztással, házassággal és a gyermekáldással kapcsolatban (a választás, döntés ideje, módja, stb...)

Az individualistának az az alapbaja, hogy nem akarja szolgálni mások személyi méltóságát, és ez párválasztásában is szükségképpen meghatározza őt. Nagy a valószínűsége, hogy hasonlóra fog találni. Érdekházasságot köt. De nem csak ő, hanem a másik fél is.

Én: gazember? Amért te szenvedsz?

Te is csak az vagy énfelém!

Önzésed izzórácsú ketrec,

azt rázza a rab, az enyém,

az én önzésem... És ha engem éget

a börtön, kínom visszafáj tenéked,

egymást gyötri csak az "úgy rossz" s az "így jó":

két önzés vádol s két önzés a bíró.

(Szabó Lőrinc, Házasság)

Tengernyi sérülés után megvan minden valószínűsége a válásnak, ami a szeretet hiányában szinte szükségszerűen következik be. A gyermekáldásra vagy sor sem kerül, vagy ha mégis megfogam és még meg is születik a gyermek, mielőtt még kibontaná fenti következményeit az individualizmus névre szépített önzés, a gyermeknek minden esélye megvan rá, hogy alapvető sérülést szenvedjen be abban a légkörben, amelyet a szülők együttes önzése határoz meg. Válás esetén pedig az új apuka, új anyuka, ill. az apátlanul nevelődés további sérülések forrásává válik.

A családi önzés - természetes kifutása pedig családon túlra nyúl, a társadalomellenes magatartás: a kiváltságokra törekvés, amely természetesen megszüli az ellenreakciót a sikeres kiváltságkergetés kárvallottai részéről. Fokozza így módon a társadalom nem összeműködő, hanem egymással szemben ellenséges erőit. Forrása ez a családi önzés a gazdasági és politikai hatalomra törekvésnek is, amely nem a társadalom szolgálatát, hanem aránytalan előnyök megszerzését tekinti feladatának. Távolít Isten álmának, a szeretet civilizációjának a megvalósulásától.

02 - CSALÁDOK SZÉTHULLÁSA

021 - mik a családok atomizálódásának fő okai és következményei - vallási, pszichológiai, szociológiai, gazdasági stb. szempontból

Az okokról a fentiek adnak eligazítást. Ha elmulasztjuk kifejleszteni istengyermekségünket, az önzés csapdájába esünk. Ennek az önzésnek lesz a következménye, hogy ami szerelemmel kezdődött, válással végződik. Ha az ezen túli okokat vizsgáljuk, alighanem csak másodlagos okokkal találkozunk. Természetes, hogy amennyiben a vallási ráhatás erősebben tudna érvényesülni, az önzés kevésbé tudna erőt venni az emberen. Hogyan tudna az egyház nagyobb hatást gyakorolni, erőteljesebben érvényesülni a társadalmi tudatban, külön tanulmányt igényelne, amelyik nem a családról, hanem az egyházzal szól. Itt elegendőnek gondolom arra utalni, hogy a kisközösségek volnának hivatva arra, hogy azt, amit egy pap a rábízott ezrekkel nem tud megtenni, azt az egyházközösségekben belül kiépülő kisközösségi hálózatban nevelődő világi apostolok inkább tegyék meg, mert nyilvánvaló, hogy tízen vagy százan többet tehetnek, mint a pap egymagában. Pszichológiai és szociológiai és egyúttal gazdasági oknak is tekinthetjük, hogy a nők tanulása, és munkavállalása egyértelműen oly irányban hat, hogy van módjuk a válással segíteni magukon személyi méltóságuk megsértése esetén, míg nagyanyáink még kénytelenek voltak eltérni, ha a férfi önzés hátrányos helyzetbe hozta őket.

A válás vallási következménye, hogy elszakadhat az a vékony szál is, amely az individualista embert a Szeretet-Istenhez köti. Minek menjek templomba, ha úgy sem áldozhatok - mondja az elvált, az újravezetett személy. Még jó, ha talál olyan valakire, aki új bizalmat tud önteni belé, megértette vele, hogy Isten nem írja le tékozló gyermekeit, s házába mindig és mindenképpen van visszaút. Ez azonban egyéni és kisközösségi gondozást kíván, a szeretet és a barátság minden erejének bevetésével.

03. CSALÁDJAINK, GYERMEKEINK ÉS A BOKOR

A Bokron belüli belső és külső megbotrántoztatásokat szülő magatartások milyen elvi alapokon kezelhetők ahhoz, hogy az evangéliumi megújulás radikalizmusa ne keveredjék össze egyéni bűneinkkel, és hogy ezzel ne adjunk rossz példát és ne mutassunk kevertséget az utánunk jövő közösségi generációknak?

031. "megbotrántoztatásokat szülő magatartások"

Melyek ezek? Az evangélium felől nézve e magatartások gyökere: mindaz, ami lehetetlenné teszi a kiváltságok nélküli életet. Ha élvezhetem azokat az anyagi javakat, amelyeket te nem élvezhetsz, megbotrántoztom azt, aki a kiváltságokat nem engedélyező evangélium szemüvegével nézi a világot.

E magatartásokat azonban lehet nemcsak az evangélium felől nézni. Nézzük a történelmi kereszténység felől is. Ez esetben nem szül megbotránkoztatást, ha tisztességes úton kiváltságok birtokába jutunk. Megbotránkozást csak az állam hatályban levő törvényeivel szembekerülés okoz, azaz a nem tisztességes úton történő gyarapodás. Megbotránkoztatást szül azonban mindaz, amiben az egyház mércéje magasabb, mint az állami törvényhozásé. Ilyet csak a szexuális életünk területén találunk. Az állami törvény engedélyezi a válást, az abortuszt, a születésszabályozás különféle módjait, a házasságon kívüli nemi életet.

032. "belső és külső megbotránkoztatások"

Mivel a Bokor tagjai egyúttal tagjai saját felekezetüknek is, ennek következtében tisztázandó, hogy a nemi élettel kapcsolatos egyházi elvárásokat evangéliumi elvárásoknak tekintjük-e.

A külső megbotránkozás jelenti a Bokron kívüliek megbotránkozást. Ez addig befolyásolhat s főleg határozhat meg minket, amíg evangéliumtalan magatartásunkon botránkoznak. Tisztázandók tehát:

- válás

Nincs megbocsáthatatlan bűn. Ha valakinek tönkrement a házassága, nem kívánhatunk életfogytiglani önmegtartóztatást tőle.

- abortusz

Nincs megbocsáthatatlan bűn.

- születésszabályozás

Megvitatandó, hogy mi következik itt és most a demográfiai robbanásból, és hogy milyen szabályozási gyakorlatok engedhetők meg.

- házasságon kívüli nemi élet.

Megvitatandó, hogy meddig tolható ki a házasságkötés időpontja.

Mindezen kérdések megvitatásában az istennektetés értékének egyértelmű meghatározásra van szükségünk. A kanti norma az emberi nemet tartja szem előtt, a hindu norma a legyeket, a teheneket az embert megillető bánásmódban akarja részesíteni. A szóban forgó értéknek az a magatartás tesz eleget, amely az emberi nem számára biztosítja a fennmaradást: a legyeket irtjuk, a teheneket fogyasztjuk, de az embert nem írhatjuk és nem táplálkozhatunk testükkel. A fajon belüli ölést gyilkosságnak minősítjük, akár békében, akár háborúban ölünk; akár embriót, akár kifejlett embert. A fajgyilkosság ellenkezésben áll a faj fennmaradásával. A születésszabályozásnak fajgyilkosság nélküli eszközeivel élhetünk csupán, ha a demográfiai robbanás a faj létét veszélyezteti. Az emberi faj nemisége nem pusztán egy élőlény nemisége, hanem sajátos jellegű: két személy teljes értékű találkozását igényli. Lelkiismerete biztosan jelez, amikor a nemi kapcsolat nem elégítheti ki ezt az igényt. Mivel az emberi igényeknek nem elhanyagolható része a nemi találkozás, ezért az Isten Országán belül biztosítandó ennek az igénynek a

kielégítése abban az életkorban, amelyben az igény meg nem engedett módon tör utat, ha nem kap kielégülési lehetőséget.

033. "magatartásaink milyen elvi alapokon kezelhetők"

Evangéliummal szembe kerülő magatartásainkat

- meg kell bánnunk

- a közösség színe előtt meg kell vallanunk,

- a közösségnek azokat meg kell bocsátania,

- a közösség megítélése szerinti feltételekhez kell kötni a közösségben megmaradást,

- ha nyilvánossá vált valamelyikünknek bűne, s azt a bűnös

nem bánja meg, nem vallja meg a közösség színe előtt, akkor

arról a bűnössel négy szemközt, hatszemközt, a közösség

színe előtt beszélünk kell.

034. "ne keveredjék össze egyéni bűneinkkel"

A bűn lehetősége adva van azzal, hogy Isten szabadnak teremtett bennünket. A bűn ennek következtében elkíséri életútján az emberi nemet minden jószándéka ellenére is. Amit megtehetünk:

- világos képet fejleszteni ki magunkban arról, hogy az istennektetsző és mi nem,

- élni a bűnbánattal és a bűnbocsánattal.

Ami elkerülendő:

- elbizonytalanítani a határokat istennektetés és bűn között. Példa: el kell-e adni mindenünket, le kell-e mondani mindenünkről? Ha ezek eldöntetlenek maradnak, megromlik közösségünk levegője: uniformizálni akaróknak, ill. az evangéliumot megtagadónak élnek meg minket nemcsak az utánunk jövő nemzedékek, hanem mi magunk is magunkat.

NAGYBÁN EDIT

CSALÁDUNK ÉS SZEREPEINK VÁLTOZÁSAI...

Isten változó szerepe életünk során, a közösség szerepe, közösségi szerepeink

- Gondoskodásra szoruló gyerekként lépünk a családba, és az új örömök mellett szüleink feladatai megsokasodnak, csökken feltöltődésre fordítható idejük.
- Kamaszként megváltoznak szerepeink, önállóso-dunk. Keressük önmagunkat, Istent. A szülők hitelessége megmértetik, szerepük változik.
- Miként alakul alaphivatásunk és a család viszonya, kapcsolata, egyensúlya?
- A pályaválasztás, pénzkeresés megkezdése, lakóhelyváltás szerepeink újakra cserélésével jár. (A végleges leválás menekülés vagy rőptetés?). A